

Finance Committee
FIN(4)-20-13 (papur 6)
13 Tachwedd 2013

Ymchwiliad i Cyllido Addysg Uwch

Tystiolaeth gan Y Brifysgol Agored yng Nghymru

Y Brifysgol Agored yng Nghymru - Ymateb i ymchwiliad y Pwyllgor Cyllid i Gyllido Addysg Uwch yng Nghymru.

Gwybodaeth am y Brifysgol Agored yng Nghymru

1. Sefydlwyd y Brifysgol Agored yn 1969, a chofrestrodd y myfyrwyr cyntaf yn 1971. Mae'n arweinydd byd-eang o ran cynnig cyfleoedd dysgu o bell hyblyg ac arloesol ar lefel addysg uwch. Mae'n agored i bobl, lleoedd, dulliau a syniadau. Mae'n hyrwyddo cyfleoedd addysgol a chyfiawnder cymdeithasol drwy gynnig addysg brifysgol o safon uchel i bawb sy'n dymuno cyflawni eu huchelgais a gwireddu eu potensial.
2. Mae dros 8,000 o fyfyrwyr ledled Cymru yn astudio gyda'r Brifysgol Agored ar hyn o bryd, wedi'u cofrestru ar dros 11,000 o fodiwlau. Mae myfyrwyr y Brifysgol Agored ymhob un o etholaethau Cynulliad Cenedlaethol Cymru a ni yw prif ddarparwr addysg uwch ran amser y wlad. Mae mwy na thri o bob pedwar o fyfyrwyr y Brifysgol Agored yn gweithio tra y byddant yn astudio a chyda pholisi derbyn agored, nid oes angen unrhyw gymwysterau i astudio ar lefel gradd. Mae dros draean o'n myfyrwyr israddedig yng Nghymru yn ymuno â ni heb gymwysterau lefel mynediad prifysgol safonol.
3. Yn 2013, am y nawfed flwyddyn yn olynol, daeth y Brifysgol Agored yn gyntaf yng Nghymru o ran 'boddhad myfyrwyr cyffredinol' yn yr Arolwg Myfyrwyr Cenedlaethol. Fel arweinydd byd-eang ym maes technoleg addysg, mae ein portffolio 'cynnwys agored' eang yn cynnwys unedau astudio am ddim ar OpenLearn (gan gynnwys llawer o ddeunyddiau sy'n gysylltiedig â Chymru) a chynnwys sylweddol ar YouTube ac ar iTunesU lle mae ein heitemau wedi cael eu lawrlwytho dros 60 miliwn o weithiau.

Cylch gwaith yr ymchwiliad

4. Mae Cylch Gorchwyl ymchwiliad y Pwyllgor yn datgan gan nad yw'r polisi cyllido addysg uwch ran amser newydd yn dod i rym tan 2014 mai ffocws yr ymchwiliad fydd addysg uwch lawn amser. Er bod newidiadau yn cael eu gwneud i'r system gyllido ran amser yn 2014 (sef cyflwyno benthyciadau i fyfyrwyr rhan amser sy'n bodloni rhai meini prawf penodol), nid ydym o'r farn bod y newidiadau hyn yn drefniant terfynol na sefydlog o ran cyllido addysg uwch ran amser yng Nghymru yn y dyfodol. Mae datblygiadau pellach wrthi'n cael eu rhoi ar waith, megis diddymu cyllid strategaeth sefydliadol CCAUC, a fydd yn effeithio ar allu sefydliadau i ddarparu addysg uwch ran amser mewn meysydd blaenoriaeth megis ehangu mynediad a gweithio gyda chyflogwyr (lle mae darpariaeth ran amser yn chwarae rhan bwysig). Nid ydym o'r farn ei bod yn bosibl nac yn ddymunol cynnal trafodaeth am gyllido addysg uwch yn y dyfodol oni chynhwysir y ddarpariaeth ran amser. Byddai cyfle yn cael ei golli i ystyried dyfodol addysg uwch yn ei chyd-destun ehangach bosibl ac ni fydd yn bosibl ystyried sut y gallai unrhyw newidiadau yn y dyfodol effeithio ar ddarparwyr a myfyrwyr rhan amser. Mae pwynt sylfaenol yma sy'n deillio o'r realiti sy'n gysylltiedig ag arian cyhoeddus cyfyngedig: **Fel pob maes buddsoddi cyhoeddus, bydd gan addysg uwch gyllideb gyfyngedig a bydd unrhyw newidiadau a wneir i'r trefniadau ar gyfer cyllido addysg uwch lawn amser yng Nghymru yn y dyfodol - os cânt eu gwneud ar wahân - yn effeithio ar faint o arian fydd yn weddill i gefnogi addysg uwch ran amser. Byddem yn annog y pwyllgor i fanteisio ar y cyfle i ystyried addysg ran amser ac addysg lawn amser fel rhan o'r ymchwiliad hwn er mwyn llunio argymhellion a all gael effaith gytbwys ar draws dulliau astudio yn hytrach na gadael i addysg ran amser**

gael ei hystyried fel elfen ar wahân neu ôl-ystyriaeth. Os nad yw hyn yn bosibl, byddem yn gofyn i'r Pwyllgor fod yn ystyriol o'r effeithiau posibl ar y ddarpariaeth ran amser a myfyrwyr rhan amser a'r canlyniadau anfwriadol iddynt yn dilyn unrhyw argymhellion a wneir o ran newidiadau a buddsoddiad mewn perthynas â'r ddarpariaeth lawn amser.

5. Rydym wedi ymateb isod i gwestiynau'r ymchwiliad sy'n berthnasol i'n sefydliad ac i ddyfodol addysg uwch ran amser. Gobeithio y bydd yr ymatebion hyn yn gwneud cyfraniad gwerthfawr i'r ymchwiliad ac y cânt eu hystyried gan y Pwyllgor.
6. Byddai'r Brifysgol Agored yng Nghymru yn awyddus iawn i ymhelaethu ar y pwyntiau a godwyd yn y cyflwyniad hwn mewn sesiwn tystiolaeth lafar gyda'r pwyllgor lle y gobeithiwn y gellid ystyried y cysylltiad rhwng addysg uwch lawn amser a rhan amser, a'r trefniadau ar gyfer cyllido'r ddwy elfen, ymhellach.

Ymateb i gwestiynau'r ymchwiliad

Incwm ffioedd dysgu a chymorth

Pa effaith ariannol y mae'r polisi ffioedd dysgu newydd, a gyflwynwyd yn y flwyddyn academaidd 2012/13, wedi'i chael, sef polisi sy'n caniatáu i Sefydliadau Addysg Uwch godi hyd at £9,000 y flwyddyn ar fyfyrwyr am gyrsiau addysg uwch? Pa effaith ariannol y mae'r polisi hwn yn debygol o'i chael yn y dyfodol?

7. O ganlyniad i'r polisi ffioedd dysgu sy'n caniatáu i sefydliadau godi hyd at £9,000 y flwyddyn, trosglwyddwyd adnoddau net o astudiaethau rhan amser i astudiaethau llawn amser, wedi'i hwyluso'n rhannol gan y penderfyniad i ddiddymu cyllid strategaeth CCAUC. Roedd yr arian hwn yn cefnogi gwaith wedi'i dargedu ym maes ehangu mynediad a datblygu sgiliau drwy gysylltiadau â chyflogwyr. O ran sefydliadau sy'n darparu darpariaeth lawn amser, mae'r cynnydd mewn incwm ffioedd o ganlyniad i'r lefelau ffioedd a'r grantiau ffioedd uwch yn gwneud iawn am y ffaith eu bod wedi colli eu cyllid strategaeth. Fodd bynnag, diddymwyd y cyllid hwn hefyd ar gyfer darpariaeth ran amser lle nad oes ffioedd uwch neu grantiau ffioedd tebyg yn bodoli i ddarparu'r incwm. Bydd y penderfyniadau polisi hyn bron yn sicr yn arwain at ostyngiad yn nifer y myfyrwyr rhan amser, fel y gwelwyd eisoes yn Lloegr¹.

A yw'r polisi ffioedd dysgu newydd yn creu mwy o ansicrwydd ariannol ynteu llai o ansicrwydd ariannol i Sefydliadau Addysg Uwch?

8. Mae'r polisi ffioedd dysgu yn creu mwy o ansicrwydd gan ei fod wedi'i lywio gan y farchnad, er bod y system grantiau ffioedd ar gyfer myfyrwyr llawn amser yn lliniaru systemau'r farchnad i ryw raddau ar gyfer myfyrwyr sy'n byw yng Nghymru. O ran y ddarpariaeth ran amser, disgwylir i sefydliadau wneud iawn am y gostyngiad o ran cyllid uniongyrchol gan CCAUC drwy eu polisi ffioedd dysgu ond bydd unrhyw gamau i gyflwyno ffioedd uwch heb y grant ffioedd i'w lliniaru yn arwain at ostyngiad mewn galw. Felly mae sefydliadau mewn sefyllfa amhosibl a, dros nos, mae darpariaeth ran amser wedi dod yn llai proffidiol i sefydliadau. Mae hyn yn cael effaith andwyol iawn ar sefydliadau fel y Brifysgol Agored, gan nad oes ganddynt y ddarpariaeth lawn amser amgen. Rydym yn croesawu'r mesurau arbennig a roddwyd ar waith i ni hyd yn hyn er mwyn caniatáu i ni barhau i ddarparu cyfleoedd rhan amser i fyfyrwyr yng Nghymru. Fodd bynnag, nid yw'r trefniant hwn wedi'i gadarnhau ar gyfer yr hirdymor ac felly mae'n golygu bod ein gallu i ddarparu'r gwaith penodol ar ehangu mynediad a gweithio gyda chyflogwyr ac undebau llafur yn fwy ansicr. Dyna pam ein bod o'r farn bod angen ystyried y materion hyn hefyd ochr yn ochr â'r dyfodol ar gyfer cyllido addysg uwch lawn amser.

Beth fu goblygiadau ariannol grant ffioedd dysgu Llywodraeth Cymru a beth fydd ei oblygiadau tebygol yn y dyfodol?

9. Gan nad yw myfyrwyr rhan amser yn gymwys i gael grant ffioedd dysgu, un o'r effeithiau yw bod cymorth cyhoeddus bellach yn cael ei roi i addysg uwch lawn amser ond nad oes swm cymesur yn

¹ HEFCE, "Higher Education in England: Impact of the 2012 reforms" (2012), ar gael yn <http://www.hefce.ac.uk/about/intro/abouthighereducationinengland/impact/>

cael ei roi i addysg uwch ran amser. Mae problemau sylweddol yn deillio o hyn mewn perthynas â thegwch i fyfyrwyr oherwydd ni chyflwynwyd unrhyw achos dros drin myfyrwyr rhan amser yn y dull llai ffafriol hwn. Mae unrhyw benderfyniad gan Lywodraeth Cymru i ddarparu cymorth grant i fyfyrwyr llawn amser yn lleihau'r gronfa o arian sydd ar gael i gefnogi'r ddarpariaeth ran amser. Felly mae angen ystyried y ddau ddull astudio gyda'i gilydd wrth wneud penderfyniadau polisi.

A yw'r gyfundrefn ariannu bresennol yn rhoi cymorth ariannol effeithiol i fyfyrwyr o'r aelwydydd isaf eu hincwm ac ai dyma'r ffordd fwyaf costeffeithiol o roi cymorth ariannol i'r cohort hwn o fyfyrwyr?

10. Nid ydym o'r farn mai'r gyfundrefn bresennol yw'r ffordd fwyaf effeithiol o helpu myfyrwyr o'r aelwydydd isaf eu hincwm i ddilyn llwybr addysg uwch, yn enwedig addysg uwch ran amser. Mae llawer o fyfyrwyr sy'n astudio gyda'r Brifysgol Agored yn dod o aelwydydd incwm isel, ac nid ydynt yn cael symiau cyfatebol o gymorth cyhoeddus o gymharu â'r symiau a gaiff myfyrwyr sy'n astudio'n llawn amser. Dylid nodi hefyd bod y grant ffioedd llawn amser ar gael i bawb ac y caiff ei gynnig i'r rheini o gartrefi cefnog. Ond ni chaiff myfyriwr incwm isel sy'n astudio'n rhan amser, y mae'n debygol y bydd eisoes wedi talu trethi (ac efallai y bydd yn parhau i wneud hynny tra'n astudio) sy'n cyfrannu at y grant ffioedd llawn amser, yr un math o gymorth. Bydd colli'r cyllid strategaeth a chyllid ehangu mynediad yn cael effaith ar fyfyrwyr o'r aelwydydd isaf eu hincwm a dylai penderfyniadau ynghylch cymorth i fyfyrwyr rhan amser yn y dyfodol ystyried sut i helpu'r rhai isaf eu hincwm i fanteisio ar ddarpariaeth addysg uwch hyblyg. Gall y gofynion ar gyfer isafswm dwysedd astudio er mwyn bod yn gymwys i gael cymorth hefyd fod yn ddatgymhelliad i rai darpar fyfyrwr.

Beth yw'r goblygiadau ariannol i Gymru yn sgil rhoi cymhorthdal i fyfyrwyr o Gymru sy'n astudio mewn Sefydliadau Addysg Uwch y tu allan i Gymru?

11. Ym maes dysgu ac addysgu, dylai'r system addysg uwch yng Nghymru fod yn seiliedig ar helpu myfyrwyr a sefydliadau i ffynnu ni waeth beth yw dewis ddull astudio myfyriwr. Dyma y dylid ei ddefnyddio fel man cychwyn yn hytrach na daearyddiaeth. O fewn y cyd-destun hwn, byddai'r Brifysgol Agored yn awyddus i weld y rhan fwyaf o'r cymorth yn cael ei dargedu at y rheini â'r anghenion mwyaf.

Casgliad

12. Mae'r Brifysgol Agored yng Nghymru wedi croesawu cyfeiriad polisi Llywodraeth Cymru o ran darpariaeth ran amser hyd yn hyn, gan gynnwys y penderfyniad i gyflwyno benthyciadau i rai myfyrwyr rhan amser² tra'n rhoi cyfarwyddwyd i sefydliadau gadw ffioedd ar y lefelau presennol³. Fodd bynnag, ymddengys mai trefniant dros dro yw'r trefniant hwn o hyd heb unrhyw sicrwydd am y dyfodol tymor hwy o ran darpariaeth ran amser. Felly mae'n bwysicach byth y caiff addysg uwch ran amser ei hystyried fel rhan o drafodaethau polisi - lle caiff dyfodol addysg uwch ei ystyried, rhaid gwneud hynny mewn ffordd gynhwysfawr. Mae'n hanfodol dysgu gwersi o Loegr lle y gwnaed penderfyniadau polisi ar gyfer addysg uwch lawn amser a'u cymhwyso wedyn i addysg ran amser; mae hyn wedi arwain at ostyngiad gofidus yn nifer y myfyrwyr sy'n astudio'n rhan amser⁴.
13. Mae llawer o fyfyrwyr sy'n dewis astudio'n rhan amser yn gwneud hynny oherwydd bod eu hamgylchiadau yn golygu mai dyma'r opsiwn gorau, neu'r unig opsiwn, sydd ar gael iddynt. Mae fwy neu lai yn ddieithriad yn ddewis cadarnhaol. Gallant fod yn bobl â chyfrifoldebau gofalu neu'r rheini sydd eisoes yn gweithio ac sy'n awyddus i wella eu sgiliau neu ailhyfforddi. Bydd sicrhau bod addysg uwch ran amser ar gael i'r unigolion hyn yn golygu y gallwn ddiwallu anghenion economi Cymru, cefnogi symudedd cymdeithasol a chyfiawnder cymdeithasol a chyfrannu at greu Cymru fwy ffyniannus. Er mwyn gwneud hyn, rhaid sicrhau bod penderfyniadau ynghylch sut i helpu myfyrwyr rhan amser yn greiddiol i unrhyw benderfyniadau a wneir o ran cyllido addysg uwch yn y dyfodol yn hytrach nag ôl-ystyriaeth.
14. Byddem yn croesawu'r cyfle i drafod y materion hyn yn fanylach gyda'r pwyllgor.

² Llywodraeth Cymru, Hysbysiad Gwybodaeth Cyllid Myfyrwyr Cymru (03/2013), "Cymorth i Fyfyrwyr Rhan Amser: Ffioedd (Cymru) ar gyfer Blwyddyn Academaidd 2014/15"

³ Y Gweinidog Addysg a Sgiliau, Llythyr Cylch Gwaith Cyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru 2013/14

⁴ HEFCE, "Higher Education in England: Impact of the 2012 reforms" (2012), ar gael yn <http://www.hefce.ac.uk/about/intro/abouthighereducationinengland/impact/>

Medi 2013

Cyswllt: Michelle Matheron Ffôn: 029 2026 2708 E-bost: Michelle.Matheron@open.ac.uk